

Forum nr 7 / 2019

Gå och lägg dig! s.3

1. Hur mycket ska vuxna sova per natt enligt WHO?
2. Vilka faktorer har historiskt sätt medfört störst omvälvningar i hur mycket vi sover?
3. Vilka faktorer påverkar vår sömn i vardagen?
4. På vilka olika sätt kan man mäta sömn?
5. Varför är det problematiskt att reflektera över sin sömn endast med utifrån insamlad statistik?
6. Vilka tips ges det i artikeln för de som vill sova bättre?

Diskutera

- Hur mycket brukar du sova per natt?
- Tycker du att du sover tillräckligt mycket eller för lite?
- Hur påverkar sömnen effektiviteten, vad tror du?
- Vilka tips skulle du själv ge åt de som har det svårt att somna på kvällarna?

Hjälper arbetssökande att hitta nytt jobb och företag att hitta kompetensen de sökte s.4

1. Varför har Linkedins roll i rekrytering blivit större?
2. Vilka tips ger Erika Ehrnrooth till de som vill få mest nytta av LinkedIn?
3. Hurdan är en bra CV enligt Erika Ehrnrooth?
4. Vad har arbetsgivaren för nytta av personlighetstester?
5. På vilket sätt kan AI vara av nytta inom rekrytering och bemanning enligt Ehrnrooth?

Diskutera

- Är du på LinkedIn? Varför? Varför inte?
- Hur ser en bra CV ut enligt din åsikt?
- Har du gjort en personlighetstest när du har sökt ett jobb? Tycker du att en personlighetstest är ett bra sätt att visa om man är den rätta kandidaten för en position?
- Hur tror du att AI kommer att förändra rekryteringsprocesserna i framtiden? Hurdana möjligheter finns det, vad tror du?

Skriv

- Skriv din CV på svenska enligt artikelns tips.
- Skriv ett ansökningsbrev på svenska. Du kan till exempel använda riktiga arbetsannonser som utgångspunkt.

Förstärkt verklighet ger turistupplevelser på ny nivå i Hangö s.8

1. Vad har företaget Harha XR gjort bland de första i världen?
2. Vad kan man göra i appen?
3. Hur avviker appen sig från det man brukar associera AR med?
4. Vad har syftet med applikationen varit från början enligt Ilkka Rautio och Jacob Roos?
5. Varför är den första orten i appen just Hangö?
6. Vad har selfies att göra med appen?
7. Vad berättar artikeln om bakgrundsarbetet som krävdes för innehållet och berättelserna?
8. Hur stort är teamet bakom Harha Invisible?
9. Hur ställer sig Hangö stad till den nya appen?

Diskutera

- Tror du att AR har en framtid på turistbranschen? Hur tror du man kommer att utnyttja tekniken?
- På vilka andra branscher kunde man ha nytta av AR?
- Tror du att det kommer att ske en förändring i turistbranschen och våra resvanor? Om så, hurdana?

Grupparbete

- Kom på en ny idé för att öka turismen i Finland. Vad skulle locka mera turister till Finland och vad skulle få dem att stanna längre i landet? Gör en Power Point presentation om era idéer och presentera dem för varandra.
- Vad finns det för sevärdheter på er egen hemort? Planera en marknadsföringskampanj som främjar turismen på er hemort och presentera den för varandra.

Lokala energisystem öppnar för stor omställning s.12

1. Vad går EU-projektet Fossil-free Energy Districts (FED) ut på?
2. Hur fungerar FED i praktiken?
3. Vem har tagit fram systemet?
4. När och hur började projektet?
5. I hur stor omfattning kan man använda FED? Hur många agenter kan man koppla upp?
6. Hur stor besparing av energi har man hittills nått med hjälp av FED?

Diskutera

- Hur bra tror du ett sådant projekt skulle fungera i en större omfattning?
- Hur viktigt tror du det kommer att vara i framtiden att komma på lösningar som tar bort behovet av fossila bränslen?
- Vilka andra nya företag finns det som har som utgångspunkt att arbeta miljövänligare? Känner du till några banbrytande företagsidéer?

Profilen: "Finlandssvenska författare tjänar sällan några pengar" s.16

1. Läs artikeln om författaren Kjell Westö.
2. Sök information om Kjell Westö och hans karriär. Gör sedan en kort sammanfattande text om honom.
3. Vilka verk har Kjell Westö skrivit? Vilken bok var hans genombrott? Sök information om Kjell Westös verk och fundera på vilken av hans böcker du skulle vilja läsa (eller vilken du skulle rekommendera till andra). Du kan också ta reda på vilka av hans böcker som är översatta till finska och vad de heter på finska.

Diskutera

- Hur lönsamt är det att arbeta som författare i Finland?
- Vilka kända finlandssvenska författare känner du till? Har de något gemensamt? Vad tror du har påverkat deras framgång?

Mindfulness främjar kreativitet – även i företagsvärlden s.22

1. Vad visar doktorsavhandlingen vid Hanken som nämns i början av artikeln?
2. Vad har Catarina Ahlvik från Svenska Handelshögskolan forskat i? Vad har forskningen visat hittills?
3. En annan studie visar att mindfulness leder till att arbetarna blir mera proaktiva och initiativtagande. Vad beror detta på?
4. Hur ser Ahlvik på den populariserade formen av mindfulness?

Diskutera

- Har du provat mindfulness? Om så, hade de positiva effekter på dig?
- Tycker du att vi borde lägga märke till psykiskt välmående inom arbetslivet? Hur viktigt är det?
- Vad främjar vårt psykiska välmående i arbetslivet enligt din mening? Vilka saker tycker du gör att man orkar bättre i arbetslivet?
- Tycker du att dagens arbetskultur leder till att så många mår psykiskt dåligt? Om så, vad kunde göras?

Sök på nätet

- Mindfulness är en växande industri. Ta reda på vilka olika företag i Finland som erbjuder kurser och vägledning inom mindfulness och hurdana tjänster de har.
- Ta reda på två korta mindfulness övningar och översätt instruktionerna till svenska.

Världens nya storföretag bygger nytt i Sverige s.26

1. Vilket nytt fenomen har uppstått i Sverige?
2. Var i Sverige bygger Facebook, Amazon, Google och Microsoft nytt?
3. Vilket problem gällande företagarnas elförsörjning har uppstått?

Diskutera

- Kommer det att ske förändringar i Finlands arbetsmarknad på grund av Sveriges situation?
- Kommer flera finländare vara intresserade av att jobba i Sverige i framtiden, vad tror du? Hurdan betydelse har finländarnas språkkunskaper ifall Sverige rekryterar arbetskraft från utlandet?

- Tycker du att förändringarna i Sverige är positiva eller negativa?
- Tror du att en liknande förändring är möjlig eller sannolik i Finland? Varför/varför inte? Tror du att dylika storföretag även kommer att bygga i Finland?

Förklara följande ord på svenska till din kompis

1. ett företag	2. ett rykte
3. en investering	4. en forskare
5. en delägare	6. förnybar energi

Privata data för den allmänna bästa s.29

1. Vilka konkreta exempel från världen ges i början av artikeln om så kallade data collaboratives, ett partnerskap där parterna utbyter data för det allmänna bästa?
2. Vad ska man ta i beaktande i ett sådant samarbete?
3. På vilka sätt kan samarbetsprojekt som spänner sig över kontinenter och sektorer skapa värde enligt artikeln?
4. Hur ställer sig skribenten till missbruk av data? Hurdana åsikter har han om det?

Diskutera

- Vad tycker du om dylika samarbetsprojekt där parterna utbyter data? Förhåller du dig positivt eller negativt till det?
- Kan du ge exempel på företag eller samhällsliga aktörer i Finland som kunde gagnas av datasamverkan? Hur kunde datan vara till nytta?
- Enligt skribenten är det nödvändigt att samarbetsprojekten ytterligare ökar för att den artificiella intelligensen ska utvecklas vidare. Hur tror du själv att framtiden kommer att se ut för den artificiella intelligensen? Kommer AI att ha en större roll och om så, på vilka sätt kommer vi att utnyttja den?

Teknikfetischisternas antiklimax: "Nej tack, inte ännu en 'smart' pryl!" s.30

1. Vad kritiserar designer Vanessa Carpenter?
2. Varför finns det en hajp kring smarta prylar enligt Vanessa Carpenter?
3. Vad utmanar Carpenter ingenjörer och produktutvecklare till när det gäller smarta prylar?

4. Hurdana lömska konsekvenser kan dylika smarta prylar ha enligt artikeln?
5. Vilket konkret tips erbjuder Carpenter i slutet av artikeln?

Diskutera

- Tycker du det är problematiskt att vi har så många prylar som samlar data? Varför, varför inte?
- Har du dylika appar eller tekniska prylar som samlar data? Om så, vad använder du dem till?
- I slutet av artikeln ställs frågan: "vad är nyttigt att mäta?". Vad tycker du?

Grupparbete

- Kom på en ny smartpryl som samlar data. Skriv en kort text där ni utreder hur prylen används och hurdan data den samlar. Hurdan nytta har kunden av prylen och vad används den till?
Ni kan även planera hur ni skulle marknadsföra prylen och vad den eventuellt skulle kosta för kunden.

Ordlistor

Gå och lägg dig! s.3

dygnsrytm	vuorokausirytm
fatta beslut	tehdä päätöksiä
fingervisning	vihje
främja	edistää
förespråka	puhua puolesta
genomsnitt	keskiarvo
hävda	väittää
idka	harjoittaa
läggdags	nukkumaanmeno aika
medföra	tuoda mukanaan
omvälvning	mullistus
prestation	suoritus
prestationsförmåga	suorituskyky
påverka	vaikuttaa
rimlig	kohtuullinen
sömnbehov	unentarve
sömnbrist	unenpuute
sömnunderskott	univaje
utesluta	poislukea
utvilad	levännyt
varva ner	rauhottua, ”vähentää kierroksia”
yttre faktor	ulkopuolinen tekijä
återhämtning	palautuminen

Hjälper arbetssökande att hitta nytt jobb och företag att hitta kompetensen de sökte s.4

agerande	toiminta
arbetssökande	työnhakija
arbetserfarenhet	työkokemus
bemanningsföretag	vuokratyöfirma
en bransch	toimiala, ala
entydig	yksiselitteinen

finnas till påseende	olla nähtävissä
få tillgång till	saada käyttöön
en förutsättning	edellytys
förmåga	kyky
gynna en	hyödyttää
inkörningsperiod	koeaika
komprimera	tiivistää
kostnadseffektivt	kustannustehokas
kännedom	tieto
nätverksbyggande	verkostoituminen
nätverka	verkostoitua
nå resultat	saavuttaa tulos
en kund	asiakas
prestera	suorittaa, saada aikaan
smidig	joustava, sujuva
sänka tröskeln	madaltaa kynnystä
en tjänst	virka, toimi
utvecklingsamtal	kehityskeskustelu
vara berättigad till	olla oikeutettu johonkin
verktyg	työkalu
värde	arvo
yrkesmässig kärnkompetens	ammattiin liittyvä ydinosaaminen
åstadkomma	saavuttaa, saada aikaan

Förstärkt verklighet ger turistupplevelser på ny nivå i Hangö s.8

en app	applikaatio
ett bakgrundsarbete	taustatyö
en bärande idé	kantava ajatus
diger	suuri
fonden	tausta
frikostigt	anteliaasti
förgänglig	katoava
en förlust	tappio
förstärkt verklighet	lisätty todellisuus
gedigen	perusteellinen
inhållsansvarig	sisältövastuullinen
levandegöra	elävöittää
en manusförfattare	käsikirjoittaja
påtaglig	selvä, konkreettinen
en röstskådespelare	ääninäyttelijä

en sevärdhet	nähtävyyys
en skärm	näyttö, kuvaruuttu
uppleva	kokea
storslagna planer	mahtavia suunnitelmia
tilltala	puhutella
tredimensionell	kolmiulotteinen
utforska	tutkia
en utgångspunkt	lähtökohta
VD (verkställande direktör)	toimitusjohtaja

Lokala energisystem öppnar för stor omställning s.12

begränsning	rajoitus
en besparing	säästö
ett energibolag	sähköyhtiö
energiförbrukning	sähkönkulutus
en fastighet	kiinteistö
fjärrvärmenätet	kaukolämpöverkko
förbrukningstoppen	kulutuspiikki
koppla samman	yhdistää
en kraftanläggning	voimalaitos
merkostnader	lisäkustannuksia
en projektledare	projektinvetäjä
ta form	muotoutua
ett samhälle	yhteiskunta
tidsbunden	aikasidonnainen
underskott	alijäämä, vaje
en väderprognos	sääennuste
värmetillförseln	lämmönsaanti
överskott	ylijäämä

Profilen: ”Finlandssvenska författare tjänar sällan några pengar” s.16

avogt	työkeästi, vihamielisesti
benä i	jalkautua
en branch	toimiala
entreprenörsanda	yrittäjähenkisyys

ex. (exemplar)	kappale
framgångsrik	menestyksekäs
ett framträdande	esiintyminen
fri konstnär	vapaa taiteilija
en frilansare	freelancer
få ebb i kassan	rahat ovat vähissä
få rejält betalt	saada kunnon palkkio
förläggare	kustantaja
försörjningsmöjlighet	elatusmahdollisuus
förverkligandet	toteutus
en gelike	vertainen
ett grundvillkor	perusehto
vara gynnad	olla suotuisassa asemassa
inkomsterna	tulot
lönsamhet	kannattavuus
marknadsföra	markkinoida
skatteverket	verohallinto
tjäna pengar	ansaita rahaa
tumult	mellakka, melske
tålamod	kärsivällisyys
ett undantag	poikkeus
vara stödberoende	olla riippuvainen avustuksista
vara trogen	olla uskollinen
välbärgad	varakas
en välfärdsstat	hyvinvointivaltio

Mindfulness främjar kreativitet – även i företagsvärlden s.22

en anställd	työntekijä
arbetsgivare	työnantaja
bidra	myötävaikuttaa
disputera	väitellä
doktorsavhandling	väitöskirja
forska i	tutkia
frågeformulär	kyselykaavake
företagsvärlden	yrittäjämaailma
förverkliga sig själv	toteuttaa itseään
föråldrat	vanhentunut
minska	vähentää
nybörjare	aloittelija

hälsofrämjande
initiativtagande
självkännedom
tillgänglig

utöva
vara tillfreds
välmåenderedskap
en växande industri
uppmärksamhet
återhämtning

hyvinvointia edistävä
alotteellisuus
itsensä tuntemus, itsetietous
saatavissa oleva, käytettävissä
oleva
harjoittaa
olla tyytyväinen
hyvinvoinnin työkalu, väline
kasvava ala
huomio
palautuminen

Världens nya storföretag bygger nytt i Sverige s.26

en andel
anläggning
avverkning
bekräfta
bortfall
ett dotterbolag
en delägare
distributionsnätet
driva
en elbil
elförsörjning
elkraft
etablera sig
expansion
ett fenomen
forskning
framträda
ett företag
förnybar
ett hot
långsiktig
en rederikoncern
ett rykte
svängning
spjälkning
tillväxt
undersöka
utpräglad
utveckling

osuus
rakennus, laitos
hakkuu
varmistaa
poisjäänti, menetys
tytäryhtiö
osaomistaja
jakeluverkko
ajaa, pyörittää
sähköauto
sähköhuolto, sähkösaanti
sähkövoima
asettua
laajeneminen
ilmiö
tutkimus
esiintyä
yritys
uusiutuva
uhka
pitkäaikainen
varustamokonserni
maine
heilahdus, heitto
hajoaminen
kasvu
tutkia
selvä, ilmeinen
kehitys

vara inriktad
vindkraft
övergång

olla keskittynyt
tuulivoima
siirtyminen, vaihtaminen

Privata data för det allmänna bästa s.29

en aktör
det allmänna bästa
beakta
ett bekymmer
en beslutsfattare
dataskyddet
datautväxling
forskning
fördelar och nackdelar
förmåga
gagn
vara till gagn
inbegripa
innebära
en insats
jämlik
könsprägel
linda
missbruk
nytta
ett samhälle
skapa värde
ett skeende
tillgång till
tveka
en tjänsteman
urholkning
åtgärda
ömsesidig

toimija
yleinen hyvä
ottaa huomioon
huoli
päättäjä
tietoturva
datanvaihto
tutkimus
hyödyt ja haitat
kyky
hyöty
olla hyödyksi
käsittää, sisältää
pitää sisällään
panos
tasa-arvoinen
sukupuolileima
kapalo
väärinkäyttö
hyöty
yhteiskunta
olla arvokas, luoda arvoa
tapahtuma, tapahtumien kulku
käyttömahdollisuus, pääsy
empiä
virkamies
kovertaminen, koverrus
ryhtyä toimiin
molemminpuolinen

Teknikfetischisternas antiklimax: "Nej tack, inte ännu en 'smart' pryl!"

s.30

ett avstamp	ponnistus
en beståndsdel	ainesosa
eftertanke	harkinta
ekologiskt fotavtryck	ekologinen jalanjälki
fullspäckad	täpötäynnä, tupatentäynnä
ett fordon	ajoneuvo
försäkringspremie	vakuutusmaksu
hållbarhet	kestävyys
koppla upp	liittää
en källa	lähde
lindra	lievittää, helpottaa
lömsk	petollinen, katala
en lösning	ratkaisu
en konsekvens	seuraus
mata in	syöttää (tietoa)
en mångsysslare	jokapaikanhöylä
en produktutvecklare	tuotekehittäjä
en pryl	esine, kapine, tavara
ett självändamål	itsetarkoitus
ett smeknamn	lempinimi
tvivelaktig	epäilyttävä, kyseenalainen
utgöra	olla, muodostaa
utmynna	päätyä
värdefull	arvokas